

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЖИТОМИРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРОЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Вченої ради ЖНАЕУ
від 27.12.2017 р., протокол № 5
Голова Вченої ради ЖНАЕУ
О. В. Скидан
2017 р.

ПОЛОЖЕННЯ
про академічну доброчесність,
запобігання та виявлення плагіату в ЖНАЕУ

ЖИТОМИР – 2017

1. Загальні положення

1.1. Положення про академічну доброчесність, запобігання та виявлення плагиату в ЖНАЕУ (далі Положення) розроблено відповідно до Законів України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-19, «Про вищу освіту» від 28.09.2017 р. № 1556-18, «Про авторське право і суміжні права» від 26.04.2017 р. № 3792-12, Цивільного кодексу України, Листа МОН України від 24.10.2017 р. № 1/9-565, інших нормативно-правових актів та Статуту Житомирського національного агроекологічного університету.

1.2. Положення розроблене з метою: запобігання та виявлення плагиату в наукових, навчально-методичних та навчальних роботах наукових, науково-педагогічних, педагогічних, інших працівників і здобувачів вищої освіти, здобувачів наукового ступеня, аспірантів, докторантів; підвищення рівня культури щодо етичного використання результатів досліджень; розвитку навичок коректної роботи з джерелами інформації; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; активізації самостійної та індивідуальної творчої роботи під час створення авторського твору та відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

1.3. Положення визначає поняття та форми плагиату; методи та порядок запобігання та виявлення плагиату; основні засади використання сервісу перевірки робіт на плагиат, а також процедуру формалізації можливих наслідків вчинення плагиату в межах Житомирського національного агроекологічного університету (далі Університету).

2. Основні поняття та їх визначення

У Положенні використовуються терміни у наступних значеннях.

2.1. Автор – фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір.

2.2. Здобувачі вищої освіти – особи, які навчаються у закладі вищої освіти на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації.

2.3. Твір – інформація, як результат наукової чи навчально-методичної діяльності конкретної особи (чи у співавторстві), представлена на паперових носіях або в електронному вигляді у мережі Інтернет чи оприлюднена на офіційному веб-сайті університету (монографія, посібник, навчальне видання, стаття, препринт, автореферат, рукопис дисертації).

2.4. Оприлюднення (розкриття публіці) твору – здійснена за згодою автора чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав дія, що вперше робить твір доступним для публіки шляхом опублікування, публічного виконання, публічного показу, публічної демонстрації, публічного сповіщення тощо.

2.5. Цитата – порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерела цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні.

2.6. Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Порушеннями академічної доброчесності вважаються:

- плагіат – оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору;
- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

3. Порядок запобігання та виявлення плагіату

3.1. Наукові, науково-педагогічні, педагогічні, інші працівники і здобувачі вищої освіти, здобувачі наукового ступеня, аспіранти, докторанти беруть на себе відповідальність щодо коректної роботи із джерелами інформації.

3.2. Попередження плагіату в академічному середовищі Університету здійснюється шляхом проведення комплексу профілактичних заходів, які полягають в:

- інформуванні наукових, науково-педагогічних, педагогічних, інших працівників і здобувачів вищої освіти, здобувачів наукового ступеня, аспірантів, докторантів про необхідність дотримання норм цитування;
- щорічному проведенні заходів для наукових, науково-педагогічних, педагогічних, інших працівників і здобувачів вищої освіти, здобувачів наукового ступеня, аспірантів, докторантів з питань наукової етики та недопущення плагіату;
- формуванні, виданні та розповсюдженні методичних рекомендацій щодо належного оформлення посилань на використані джерела;

– розміщенні Положення та інших документів щодо запобігання та виявлення плагіату на офіційному сайті Університету.

3.3. Керівники наукових і навчальних підрозділів повинні ознайомити з Положенням співробітників підрозділів, контролювати та попереджувати факти плагіату.

3.4. Наукові керівники і наукові консультанти в обов'язковому порядку повинні ознайомити з Положенням молодих науковців, контролювати та запобігати фактам плагіату.

3.5. Перевірці на плагіат підлягають:

– кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти ступенів «бакалавр», «магістр»;

– дисертації та автореферати дисертацій на етапі представлення матеріалів робіт до апробації та для розгляду спеціалізованою Вченою радою, редакційною колегією або кафедрою;

– монографії, підручники, навчальні посібники та інші роботи, що мають авторський текст та вимагають рекомендацій Вченої ради Університету;

– рукописи статей, тези доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів або оргкомітетів заходів наукового, науково-практичного та науково-методичного спрямування (конференцій, семінарів, з'їздів, конгресів тощо);

– курсові роботи (проекти).

3.6. Роботи, що подаються для перевірки на наявність ознак плагіату, повинні бути представлені в одному з таких форматів:

– *.rtf (Rich Text Format);

– *.doc (Word 97 – Word 2003);

– *.docx (Word 2007);

– *.pdf (з можливістю копіювання тексту). У такому форматі приймаються документи, які містять багато математичних або хімічних формул.

4. Основні засади використання сервісу перевірки робіт на плагіат

4.1. Для перевірки робіт на плагіат рекомендується використовувати програму, яка відповідає наступним характеристикам:

– можливість спільної роботи співробітників в акаунті Університету;

– наявність легкого, зручного та інформативного інтерфейсу;

– забезпечення можливості міжуніверситетської перевірки по файлах, які зберігаються на серверах, що належать іншим університетам, із збереженням конфіденційності доступу та прав на інтелектуальну власність;

– забезпечення швидкої та якісної перевірки текстів на наявність ознак плагіату або приховування плагіату;

– виявлення найбільш розповсюджених технік приховування ідентичності тексту (заміна літер та символів іншими алфавітами, додавання прихованих символів та ін.);

– забезпечення конфіденційності та безпечної роботи користувачів;

– автоматична робота з визначення цитування та посилань, можливість роботи з різними мовами.

4.2. Адміністратор вповноважений створювати облікові записи для відповідальних осіб по роботі з системою.

4.3. Загальна схема пошуку ознак плагіату повинна складатися з наступних етапів:

- відповідальна особа завантажує електронний варіант роботи у систему;
- програма перевіряє роботу та формує звіт подібності;
- звіт подібності передається для аналізу та прийняття рішення.

5. Відповідальність за плагіат

5.1. Встановлення факту плагіату може бути підставою для відмови у прийнятті матеріалів до розгляду або повернення матеріалів на доопрацювання.

5.2. Факт плагіату у творах наукових, науково-педагогічних, педагогічних, інших працівників і здобувачів вищої освіти, здобувачів наукового ступеня, аспірантів, докторантів може бути встановлений комісією, створеною наказом ректора Університету.

5.3. Встановлення факту плагіату в опублікованих творах наукових, науково-педагогічних, педагогічних, інших працівників, здобувачів наукового ступеня, аспірантів, докторантів є підставою для заборони автору включати такі твори у перелік своїх наукових, навчально-методичних та навчальних робіт.

5.4. У разі виявлення академічного плагіату автори несуть відповідальність відповідно до чинного законодавства.

6. Прикінцеві положення

6.1. Положення набуває чинності з моменту його затвердження на Вченій раді Університету.

Проект Положення внесено:
директор наукової бібліотеки
_____ М. В. Ігнатюк

Візи:
проректор з наукової роботи та
інноваційного розвитку
_____ Л. Д. Романчук

керівник навчально-методичного відділу
_____ І. П. Слюсаренко

провідний юрисконсульт
_____ Н. М. Рехтер